

OBSAH

Predslov

I	Bezpečnosť práce v automobilovej doprave (Úložné práce a manipulácia s nákladom)	7
	Úvod	8
1	Spôsobilosť vodičov	8
1.1	Zdravotná spôsobilosť	10
1.1.1	Vstupná lekárska prehliadka	10
1.1.2	Preventívna lekárska prehliadka	11
1.1.3	Prehliadky vodičov na rizikových pracoviskách	11
1.1.4	Periodické prehliadky vodičov, obsluhovateľov pracovných zariadení	12
1.1.5	Mimoriadne lekárske prehliadky	12
1.1.6	Osobitná zdravotná spôsobilosť	13
1.2	Psychická spôsobilosť vodiča	13
1.3	Veková spôsobilosť vodiča	13
1.4	Odborná spôsobilosť vodiča	14
1.5	Zácvik	15
1.5.1	Dĺžka zácviku	16
2	Pracovný čas ako faktor bezpečnej práce	18
2.1	Pracovný čas vo vnútroštátnej cestnej doprave (k § 3 vyhl. SÚPB č. 71/1980 Zb.) ..	18
2.2	Nepretržitý odpočinok medzi dvoma smenami	19
2.3	Nepretržitý odpočinok v týždni	20
2.4	Bezpečnostné prestávky	20

2.5	Pracovný čas vodičov osobných automobilov	22
2.6	Pracovný čas osádok vozidiel v medzinárodnej cestnej doprave	22
2.6.1	Denný odpočinok (nepretržitý odpočinok medzi dvoma smenami)	23
2.6.2	Limit vedenia vozidla – maximálny týždenný a dvojtýždenný čas vedenia vozidla ..	23
2.6.3	Limit nepretržitého vedenia vozidla	23
2.6.4	Nepretržitý odpočinok počas týždňa	24
2.6.5	Zloženie osádky vozidla	24
2.6.6	Evidencia dodržiavania režimu jazdy	27
3	Výklad k niektorým ustanoveniam vyhlášky SÚPB č. 71/1980 o bezpečnosti práce a technických zariadení pri prevádzke cestných vozidiel	28
3.1	Ubytovanie osádok vozidiel (k § 4)	28
3.2	Dopravno-prevádzkový poriadok (k § 5)	28
3.3	Účasť závozníkov a sprievodcov pri prevádzke (k § 6 a § 7)	29
3.4	Cúvanie a zachádzanie, zastavenie, státie a opustenie vozidla (k § 8 a § 9)	30
3.5	Pripájanie a odpájanie prípojných vozidiel (k § 10)	33
3.6	Tlačenie vozidiel (k § 11)	35
3.7	Povinnosť vodiča pri opravách a kontrole vozidla (k § 12)	35
3.8	Roztáčanie motora (k § 13)	35
3.9	Hustenie, montáž a demontáž pneumatík (k § 14)	36
3.10	Zabezpečenie mechanizmov a zariadení špeciálnych vozidiel (k § 15)	36
3.11	Ustanovenia na údržbu vozidiel – povinnosť vodičov (k § 16 až 22)	36
3.12	Odstavovanie vozidiel, pohyb vozidiel na účelových komunikáciách, garážovanie (k § 23)	37
3.13	Nabíjacie stanice akumulátorov (k § 24)	38
3.14	Preprava nákladov (k § 25 až 27)	38
3.14.1	Rozdelenie nákladov	38
3.14.2	Podmienky na prepravu nákladov	39
3.14.3	Výstroj vozidla pre úložné manipulácie a základné pokyny	40
3.14.4	Pokyny pre nakládku a vykládku	43
4	Preprava nebezpečných nákladov	45
4.1	Všeobecne o preprave nebezpečných nákladov	45
4.2	Rozdelenie látok do tried	45

4.3	Preprava nebezpečných látok	46
4.4	Špecifické prepravy nebezpečných nákladov	53
4.4.1	Preprava horľavých kvapalín	53
4.4.2	Preprava výbušnín	56
4.4.3	Preprava kovových tlakových nádob na prepravu plynov	58
4.4.4	Preprava živíc	61
5	K ustanoveniam vyhlášky SÚPB č. 111/1975 Zb. o evidencii a registrácii pracovných úrazov a o hlásení prevádzkových nehôd (havárií) a porúch technických zariadení	63
II	Právne aspekty cestnej premávky	65
	Úvod	66
1	Dopravné priestupky	67
1.1	Dopravné priestupky a ich postih	67
1.2	Zadržiavanie vodičských preukazov	70
1.3	Odnímanie vodičského oprávnenia	71
1.3.1	Odnímanie vodičského oprávnenia za dopravné priestupky	72
1.3.2	Odnímanie vodičského oprávnenia pre časté a nadmerné požívanie alkoholických nápojov a omamných prostriedkov	72
1.3.3	Ostatné prípady odnímania vodičských oprávnení	72
1.4	Vrátenie odňatého vodičského oprávnenia	73
2	Prečiny v doprave a ich postih	74
3	Trestné činy v doprave a ich postih	76
3.1	Úmyselné trestné činy	78
3.2	Nedbanlivostné trestné činy	78
4	Hmotný postih vodiča	82
4.1	Náhrada škody	82
4.2	Vyplácanie nemocenských dávok nemocenského poistenia	82
5	Poistenie vozidiel	83
5.1	Zákonné poistenie vozidiel	83
5.1.1	Vznik zákonného poistenia	83
5.1.2	Zmena v osobe vlastníka motorového vozidla a zákonné poistenie	84
5.1.3	Zánik povinnosti platiť zákonné poistenie	84

5.2	Havarijné poistenie vozidiel	85
5.2.1	Vznik havarijného poistenia	85
5.2.2	Zánik havarijného poistenia	86
5.2.3	Oznámenie zmeny v osobe vlastníka	90
5.2.4	Zníženie poistného plnenia v havarijnom poistení	91
5.2.5	Posudzovanie porušenia povinností	92
III	Praktické poskytovanie prvej pomoci	95
1	Prvá pomoc a organizácia činnosti po dopravnej nehode	96
2	Vyslobodzovanie, prenášanie, uloženie a prevoz raneného	99
3	Prvá pomoc pri zastavení dýchania	103
4	Zastavenie krvného obehu – nepriama masáž srdca	105
5	Prvá pomoc pri krvácaní	107
6	Prvá pomoc pri šoku	110
7	Ošetrovanie rán a popálenín	111
8	Zlomeniny	112
9	Lekárnička pre prvú pomoc	113
IV	Zásady bezpečnej jazdy a jazda v sťažených podmienkach	115
1	Zásady vedenia motorového vozidla	116
1.1	Rozbiehanie vozidla a predbiehanie	116
1.2	Jazda v kolóne	117
1.3	Jazda v meste	118
1.4	Prekonávanie stúpania	120
1.5	Jazda po autostráde	120
1.6	Brzdenie vozidla	122
1.7	Bezpečná jazda v zákrutách	124
1.8	Jazda s prívesom	125
2	Predvídanie v cestnej premávke	127
3	Jazda v sťažených podmienkach	130
3.1	Stretávanie vozidiel v noci	130

3.2	Jazda za mokra	131
3.3	Bočný vietor	132
3.4	Jazda v zime	133
3.5	Ako sa dostať z uviaznutia	136
4	Ovládanie vozidla pri šmyku	139
4.1	Šmyk pri brzdení	139
4.2	Vyrovnanie pretáčavého šmyku	140
4.3	Vyrovnanie nedotáčavého šmyku	141
V	Technika hospodárnej jazdy	143
1	Od čoho závisí spotreba pohonných látok	144
2	Možnosti zníženia spotreby pohonných látok	149
3	Už pred štartom sa dá ušetriť	151
4	Pneumatiky a ich hustenie	154
5	Ako hospodárne vyťažovať vozidlo	157
6	Rozbiehanie automobilu a spotreba pohonných látok	159
7	Vplyv rýchlosti jazdy na spotrebu pohonných látok	162
8	Optimálne využívanie zážihového a vznetového motora	164
9	Príčiny zvýšenej spotreby v osobitných podmienkach	167
VI	Psychológia pre vodiča	171
	Úvod	172
1	Čím sa zaoberá psychológia cestnej dopravy	173
2	Možnosti využitia psychologických poznatkov vo vodičskej praxi	174
3	Dopravné správanie vodiča	175
4	O zmysloch a pozornosti vodiča	177
4.1	Zrak	177
4.2	Sluch	184
4.3	Pozornosť	185
5	Jazda v sťažených podmienkach	186
5.1	Jazda za šera a v noci	186

5.2	Jazda v hmle	189
5.3	Oslnenie	190
6	Výkon a výkonnosť vodiča	192
6.1	Zmeny výkonnosti počas dňa	192
6.2	Aplikácia výkonovej krivky v praxi	194
7	Únava	195
7.1	Príčiny vzniku únavy a jej príznaky	196
7.2	Únava a zaspanie za volantom	197
8	Monotónna jazda	198
9	Režim práce a odpočinku	200
9.1	Prestávky počas jazdy	200
9.2	Vyplnenie prestávok	201
10	Reakčný čas	208
11	Nehody v cestnej premávke	213
11.1	Niektoré štatistické údaje o dopravnej nehodovosti	215
11.2	Nehoda a osobnostné vlastnosti	219
11.3	Agresivita za volantom	223
11.4	Bezpečnosť cestnej premávky a psychológia	224
12	Hygienické aspekty práce vodiča	227
12.1	Podmienky vo vozidle	227
12.2	Hygiena odevu a obuvi	230
12.3	Stravovanie vodiča	230
13	Vplyv alkoholu a liekov na dopravné správanie	232
13.1	Ako pôsobí alkohol a aké sú jeho účinky	233
14	Farmaká a vedenie vozidla	243
14.1	Zoznam liekov znižujúcich schopnosť viesť vozidlo	244
15	Vplyv veku na dopravné správanie	246
15.1	Biologické aspekty starnutia	247
15.2	Psychologické aspekty starnutia	250
16	Vplyv zdravotného stavu na dopravné správanie	256

VII	Medzil'udské vzťahy v doprave	259
	Úvod	260
1	Z histórie medzil'udských vzťahov	261
2	Osobitosti vzťahov človeka – vodiča v premávke	262
3	Aký by mal byť slušný vodič	263
4	Vzťahy medzi rôznymi skupinami vodičov	265
5	Vzťahy medzi vodičmi a príslušníkmi ZNB	268
6	Vodič na cestách v cudzine	270
7	Životné prostredie a motorizmus	274
8	Praktické rady vodičom	276
8.1	Vodič a spolucestujúci	276
8.2	Vodič a chodci	277
8.3	Vodič a druhí vodiči	281
8.4	Vodič a cyklisti	283
8.5	Vodiči automobilov a motocyklisti	284
8.6	Dorozumievanie sa medzi vodičmi	284
8.7	Slušnosť počas jazdy	288
8.8	Slušnosť na križovatkách	289
8.9	Znamenia o zmene smeru jazdy	294
8.10	Vzdávanie sa prednosti v jazde	298
8.11	Parkovanie	302
9	Záver	305
	Literatúra	306